

Ogólne Warunki Ubezpieczenia
HDI ROLNIK

SPIS TREŚCI

ROZDZIAŁ I – POSTANOWIENIA WSTĘPNE	5
Zasady ogólne	5
Definicje	5
ROZDZIAŁ II – UBEZPIECZENIE MIENIA	11
Zasady ogólne	11
UBEZPIECZENIE MIENIA RUCHOMEGO W GOSPODARSTWIE ROLNYM OD OGNIĄ I INNYCH ZDARZEŃ LOSOWYCH	11
Przedmiot i miejsce ubezpieczenia	11
Zakres ubezpieczenia	12
Wyłączenia odpowiedzialności	12
Suma ubezpieczenia	13
Sposób ustalania wysokości szkody i odszkodowania	14
UBEZPIECZENIE AGRO-CASCO	15
Przedmiot i miejsce ubezpieczenia	15
Zakres ubezpieczenia	16
Wyłączenia odpowiedzialności	16
Suma ubezpieczenia	17
Zabezpieczenie maszyn rolniczych od ryzyka kradzieży z włamaniem	18
Sposób ustalania wysokości szkody i odszkodowania	18
ROZDZIAŁ III – UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ (OC)	20
Zasady ogólne	20
Przedmiot i zakres ubezpieczenia	20
Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu świadczenia osobom fizycznym usług związanych z działalnością rolniczą	20
Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzenia działalności agroturystycznej	20
Wyłączenia odpowiedzialności	21
Suma gwarancyjna	23
Sposób ustalania wysokości szkody i odszkodowania	23
ROZDZIAŁ IV – POSTANOWIENIA WSPÓLNE	23
Wyłączenia ogólne dotyczące ubezpieczenia mienia i OC	23
UMOWA UBEZPIECZENIA	24
Zasady ogólne	24
Sposób zawierania umowy ubezpieczenia	24
Umowa ubezpieczenia na cudzy rachunek	25
Czas trwania odpowiedzialności HDI	25
Rozwiązanie umowy ubezpieczenia	26
Wypowiedzenie umowy ubezpieczenia	26
Odstąpienie od umowy ubezpieczenia	27
Przejęcie własności przedmiotu ubezpieczenia	27
Wierzytelność ubezpieczeniowa	27

SUMA UBEZPIECZENIA/GWARANCYJNA I WARUNKI JEJ ZMIANY	27
SPOSÓB USTALANIA I OPŁACANIA/ZWROTU SKŁADKI UBEZPIECZENIOWEJ	28
Sposób ustalania składki ubezpieczeniowej	28
Sposób opłacania i zwrotu składki ubezpieczeniowej	29
PRAWA I OBOWIĄZKI STRON UMOWY	29
PRAWA I OBOWIĄZKI UBEZPIECZAJĄCEGO	29
Zasady ogólne	29
Prawa i obowiązki ubezpieczającego związane z ubezpieczeniem mienia	31
PRAWA I OBOWIĄZKI HDI	31
ODSZKODOWANIA Z UMOWY UBEZPIECZENIA	32
Tryb dochodzenia roszczeń z umowy ubezpieczenia	32
SPOSÓB USTALANIA WYSOKOŚCI SZKODY I ODSZKODOWANIA/ŚWIADCZENIA	32
Zasady ogólne	32
POSTĘPOWANIE RZECZOZNAWCÓW	33
WYPŁATA ODSZKODOWANIA/ŚWIADCZENIA	33
ROSZCZENIA REGRESOWE (ZWROTNE)	34
ROZDZIAŁ V – POSTANOWIENIA KOŃCOWE	35

ROZDZIAŁ I – POSTANOWIENIA WSTĘPNE

Zasady ogólne

§ 1

1. Ogólne warunki ubezpieczenia (OWU) HDI ROLNIK mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych przez HDI Asekuracja Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna, zwane dalej HDI, z rolnikami – osobami fizycznymi prowadzącymi gospodarstwo rolne, zwanymi dalej ubezpieczającymi.
2. W porozumieniu z ubezpieczającymi, do umowy ubezpieczenia mogą zostać wprowadzone postanowienia dodatkowe lub odmienne od zapisów niniejszych OWU.
3. Postanowienia, o których mowa w ust. 2 wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności.
4. W umowie ubezpieczenia zawartej na podstawie niniejszych OWU ma zastosowanie prawo polskie.
5. W sprawach nie uregulowanych w niniejszych OWU mają zastosowanie odpowiednie przepisy kodeksu cywilnego, ustawy o działalności ubezpieczeniowej oraz inne, powszechnie obowiązujące przepisy prawa.
6. Na podstawie niniejszych OWU zawiera się umowy ubezpieczenia:
 - 1) Mienia ruchomego w gospodarstwie rolnym od ognia i innych zdarzeń losowych,
 - 2) Agro-casco,
 - 3) Odpowiedzialności cywilnej (OC) z tytułu świadczenia osobom fizycznym usług związanych z działalnością rolniczą,
 - 4) Odpowiedzialności cywilnej (OC) z tytułu prowadzenia działalności agroturystycznej.
7. Warunkiem zawarcia umowy ubezpieczenia HDI Rolnik jest zawarcie ubezpieczenia mienia ruchomego w gospodarstwie rolnym od ognia i innych zdarzeń losowych.

Definicje

§ 2

1. Przez użyte pojęcia ogólne w niniejszych OWU rozumie się:
 - 1) **Budynek** – obiekt budowlany, trwale związany z gruntem, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych, posiadający fundamenty i dach, wraz z instalacjami, urządzeniami technicznymi oraz zainstalowanymi na stałe elementami wykończeniowymi, stanowiącymi całość techniczną i użytkową.
 - 2) **Działalność agroturystyczna** – wynajem pokoi gościnnych w budynku mieszkalnym położonym na terenie gospodarstwa rolnego osobom przebywającym na wypoczynku, sprzedaż posiłków tym osobom i świadczenie w gospodarstwie rolnym innych usług związanych z pobytem gości, jeżeli działalność ta zwolniona jest z obowiązku zgłoszenia do ewidencji gospodarczej i zgłoszenia w gminie.
 - 3) **Franszyza redukcyjna** – ustalona w umowie ubezpieczenia kwota, która obniża wypłatę odszkodowania o określoną sumę lub ustalony procent.

- 4) **Gospodarstwo rolne** – obszar użytków rolnych, gruntów pod stawami oraz sklasyfikowanych jako użytki rolne gruntów pod zabudowaniami, przekraczający łącznie powierzchnię 1,0 ha, jeżeli podlega on w całości lub w części opodatkowaniu podatkiem rolnym, a także obszar takich użytków i gruntów, niezależnie od jego powierzchni, jeżeli jest prowadzona na nim produkcja rolna, stanowiąca dział specjalny w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych.
- 5) **Kradzież z włamaniem maszyny rolniczej**
- 1) zniszczenie, uszkodzenie i/lub zabór maszyny rolniczej, którego sprawca dokonał lub usiłował dokonać z zamkniętego miejsca garażowania, po pokonaniu przy użyciu siły lub narzędzi zabezpieczeń lub otworzeniu zabezpieczeń kluczem oryginalnym, który sprawca zdobył przez kradzież z włamaniem lub w wyniku rozboju
 - 2) zniszczenie, uszkodzenie i/lub zabór maszyny rolniczej – po pokonaniu przez sprawcę przeszkody stanowiącej część konstrukcji lub specjalnego zamknięcia, utrudniających dostęp do wnętrza maszyny rolniczej.
- 6) **Materiały i zapasy** – zgromadzone i przechowywane w gospodarstwie rolnym mienie związane z prowadzeniem tego gospodarstwa, a w szczególności:
- 1) materiały budowlane, opałowe,
 - 2) opakowania, osłony, plandeki i inne ruchome przykrycia chroniące mienie przed wpływami atmosferycznymi,
 - 3) klatki dla zwierząt gospodarskich,
 - 4) pasze, odżywki dla zwierząt gospodarskich,
 - 5) nawozy sztuczne, środki ochrony roślin.
- 7) **Osoba trzecia** – każda osoba nie będąca stroną umowy ubezpieczenia, która doznała szkody w związku ze świadczeniem przez ubezpieczającego usług, o których mowa w § 1 ust. 6 pkt. 3) i 4).
- 8) **Pracownik** – osoba fizyczna zatrudniona na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę.
- 9) **Podwykonawca** – osoba fizyczna lub przedsiębiorca wykonujący usługi bądź inne czynności powierzone przez ubezpieczającego na podstawie umowy innej niż: umowa o pracę, powołania, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę.
- 10) **Produkt** – rzecz ruchoma, choćby została ona połączona z inną rzeczą; za produkt uważa się także zwierzęta i energię elektryczną.
- 11) **Przepięcie** – gwałtowny wzrost napięcia w sieci elektrycznej lub elektronicznej, spowodowany wyładowaniami atmosferycznymi.
- 12) **Rozbój** – zabór mienia z zastosowaniem przemocy wobec osoby lub groźby natychmiastowego jej użycia albo przez doprowadzenie osoby do stanu nieprzytomności lub bezbronności.
- 13) **Siedlisko** – miejsce stałego zamieszkania rolnika na terenie gospodarstwa rolnego.
- 14) **Sprzęt rolniczy** – maszyny rolnicze, narzędzia, urządzenia służące do prowadzenia gospodarstwa rolnego.

- 15) **Substancje niebezpieczne** – stałe, ciekłe, gazowe, termiczne środki drażniące lub zanieczyszczające takie jak: opary, dym, wyziewy, sadze, kwasy, zasady, chemikalia, odpady.
- 16) **Szkoda w mieniu** – utrata lub zmniejszenie wartości ubezpieczonego mienia z powodu jego zniszczenia, uszkodzenia lub zaboru na skutek jednego lub wielu zdarzeń objętych ochroną ubezpieczeniową, występujących nagle, niespodziewanie i niezależnie od woli ubezpieczającego.
- 17) **Szkoda górnicza** – szkoda powstała wskutek prowadzenia prac geologicznych, wydobywczych kopalin ze złóż i robót podziemnych z zastosowaniem techniki górniczej.
- 18) **Szkoda finansowa** – szkoda nie wynikająca ze szkody osobowej lub rzeczowej.
- 19) **Szkoda osobowa** (dot. OC) – szkoda polegająca na spowodowaniu śmierci, uszkodzeniu ciała lub rozstroju zdrowia wraz ze stratami pozostającymi w normalnym związku przyczynowym z wypadkiem.
- 20) **Szkoda rzeczowa** (dot. OC) – szkoda polegająca na uszkodzeniu lub zniszczeniu mienia wraz ze stratami pozostającymi w normalnym związku przyczynowym z wypadkiem.
- 21) **Świadczenie usług związanych z działalnością rolniczą** – wykonywana na rzecz innych osób fizycznych praca lub usługa związana z działalnością rolniczą, jeżeli wykonywanie jej nie wymaga zgłoszenia do ewidencji gospodarczej.
- 22) **Ubezpieczenie na pierwsze ryzyko** – system ubezpieczenia, w którym sumę ubezpieczenia ustala we własnym zakresie ubezpieczający, kierując się szacowaną wysokością maksymalnej straty, jaka może zaistnieć wskutek jednej szkody.
- 23) **Ubezpieczenie na sumy stałe** – system ubezpieczenia, w którym suma ubezpieczenia ustalana jest przez ubezpieczającego i powinna odpowiadać maksymalnej wartości ubezpieczanych przedmiotów.
- 24) **Wartość odtworzeniowa** – wartość odpowiadająca kosztom przywrócenia mienia do stanu nowego lecz nie ulepszonego, tj.: koszt naprawy lub cena nabycia przedmiotu tego samego rodzaju, typu, modelu i o tych samych lub zbliżonych parametrach, z uwzględnieniem kosztów transportu i montażu.
- 25) **Wartość rzeczywista** – wartość odtworzeniowa przedmiotu pomniejszona o kwotę odpowiadającą technicznemu zużyciu.
- 26) **Wartość rynkowa ziemiopłodów i zwierząt gospodarskich** – wartość odpowiadająca przeciętnym cenom rynkowym ziemiopłodów albo zwierząt gospodarskich, tego samego rodzaju, gatunku, typu, rasy, z uwzględnieniem wieku i stanu umięśnienia zwierzęcia – stosowanym na danym terenie z tym, że wartość rynkową młodego bydła chowanego na opas lub do odnowienia stada oraz trzody chlewnej ustala się na podstawie wagi zwierzęcia oraz przeciętnej ceny skupu za kilogram żywca, stosowanej przez jednostki przemysłu mięsnego.
- 27) **Wody gruntowe** – naturalne zasoby wodne występujące pod powierzchnią ziemi.

- 28) **Wprowadzenie produktu do obrotu** – udostępnienie produktu innym osobom w ramach prowadzonej działalności agroturystycznej; za moment wprowadzenia produktu do obrotu uważa się faktyczne przekazanie produktu do używania, stosowania lub konsumpcji.
- 29) **Wypadek ubezpieczeniowy** (dot. OC) – zdarzenie polegające na uszkodzeniu ciała, rozstroju zdrowia, śmierci, uszkodzeniu, zniszczeniu lub utracie mienia, powodujące szkodę, przy czym:
- 1) za datę powstania wypadku przyjmuje się dzień, w którym stwierdzono zaistnienie uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia, uszkodzenia, zniszczenia mienia,
 - 2) w razie wątpliwości – za datę powstania wypadku powodującego szkodę osobową przyjmuje się dzień pierwszego kontaktu z lekarzem w związku z objawami, które były podstawą zgłoszenia roszczenia,
 - 3) wszystkie szkody wynikające z tej samej przyczyny lub będące następstwem tego samego wypadku, niezależnie od terminu ich faktycznego wystąpienia oraz liczby poszkodowanych – traktuje się jako jeden wypadek ubezpieczeniowy, a za datę jego wystąpienia przyjmuje się datę wystąpienia pierwszej szkody z serii. Ochroną ubezpieczeniową objęte są wszystkie szkody z takiej serii pod warunkiem, że pierwsza szkoda wystąpiła w okresie ubezpieczenia.
- 30) **Zamek wielopunktowego ryglowania** – zamek wielozastawkowy powodujący ryglowanie drzwi w ościeżnicy co najmniej w dwóch miejscach, odległych od siebie o minimum 30 cm.
- 31) **Wyposażenie podstawowe (standardowe) maszyny rolniczej** – osprzęt i urządzenia niezbędne do używania maszyny rolniczej zgodnie z jej przeznaczeniem, jeżeli stanowi seryjne lub opcjonalnie zamontowane wyposażenie fabryczne.
- 32) **Wyposażenie dodatkowe maszyny rolniczej** – elementy lub urządzenia nie stanowiące wyposażenia fabrycznego maszyny rolniczej, które mogą być objęte ochroną ubezpieczeniową za opłatą dodatkowej składki.
- 33) **Zamek wielozastawkowy** – zamek mechaniczny lub mechaniczno-elektryczny, którego:
- 1) klucz posiada więcej niż jedno żłobienie prostopadłe do trzonu,
 - 2) nośnik kodu (np. karta magnetyczna, pilot) identyfikujący uprawnienia użytkownika, służy do zwolnienia lub zmiany jego funkcji blokującej.
- 34) **Ziemiopłody** – plony roślin zebrane i złożone na przechowanie w budynkach, silosach, piwnicach, kopcach, stogach, stertach.
- 35) **Zwierzęta gospodarskie** – utrzymywane w gospodarstwie rolnym konie, bydło, trzoda chlewna, owce, kozy, króliki, drób, rodziny pszczoły, których chów/hodowla nie stanowi działu specjalnego produkcji rolnej (w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych).
2. Przez użyte pojęcia zdarzeń losowych w niniejszych OWU rozumie się:
- 1) **Deszcz nawalny** – opady deszczu o współczynniku wydajności co najmniej 4, według skali stosowanej przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej (IMiGW). W przypadku braku stacji pomiarowej w miejscu szkody, bierze się pod uwagę stan faktyczny i rozmiar szkód w miejscu ich powstania, świadczące wyraźnie o działaniu deszczu nawalnego.

- 2) **Dym** – gazowe produkty niepełnego spalania materiałów, stanowiące zawieszinę cząsteczek stałych, gazowych i ciekłych.
Szkody spowodowane dymem to nagłe, niszczące oddziaływanie dymu i sadzy powstałych w trakcie procesu spalania, nie wywołanego celowo przez ubezpieczającego.
- 3) **Grad** – opad atmosferyczny składający się z bryłek lodu.
- 4) **Huk ponaddzwiękowy** – fala ciśnieniowa wywołana przez statek powietrzny przekraczający prędkość dźwięku.
- 5) **Huragan** – wiatr o prędkości nie mniejszej niż 17,5 m/s wg skali stosowanej przez IMiGW, wyrządzający masowe szkody, z zastrzeżeniem, że pojedyncze szkody uważa się za spowodowane przez huragan, jeżeli w najbliższym sąsiedztwie stwierdzono masowe szkody wywołane jego działaniem.
- 6) **Lawina** – gwałtowne zsuwanie się lub staczanie ze zboczy górskich lub falistych mas śniegu, lodu, skał, kamieni, ziemi lub błota.
- 7) **Obsunięcie się ziemi** – zapadanie oraz usuwanie się ziemi, z tym że:
 - 1) zapadanie ziemi to obniżenie terenu z powodu zawalenia się podziemnych, pustych przestrzeni w gruncie,
 - 2) usuwanie ziemi to ruchy ziemi na stokach nie spowodowane działalnością ludzką.
- 8) **Ogień** – spalanie o niekontrolowanym przebiegu w czasie i przestrzeni, któremu towarzyszy dym i/lub płomień.
- 9) **Podtopienie** – zalanie terenów w wyniku deszczu nawalnego lub spływu wód po zboczach lub stokach na terenach górskich i falistych.
- 10) **Porażenie zwierząt gospodarskich prądem** – działanie prądu elektrycznego powodujące śmierć zwierzęcia lub konieczność jego uboju.
- 11) **Powódź** – zalanie terenów w następstwie:
 - 1) podniesienia i wylania się wody z koryt wód płynących lub stojących,
 - 2) spływu wód po zboczach lub stokach na terenach górskich lub falistych.
- 12) **Śnieg** – opad atmosferyczny, który spowodował szkodę poprzez:
 - 1) bezpośrednie działanie ciężaru śniegu na ubezpieczony przedmiot,
 - 2) zawalenie się mienia sąsiedniego na ubezpieczone mienie pod wpływem ciężaru śniegu.Warunkiem uznania szkody za spowodowaną opadami śniegu jest: przekroczenie 85% wartości normowej obciążenia śniegiem gruntu, właściwej dla strefy, w której znajduje się ubezpieczony przedmiot, określonej według obowiązującej normy polskiej „Obciążenie śniegiem”; pomiar ciężaru pokrywy śnieżnej o normie powyżej 85% dokonany przez przynajmniej jedną stację meteorologiczną IMiGW, zlokalizowaną na terenie tej samej strefy lub strefy o niższej wartości normowej w promieniu 100 km od ubezpieczonego przedmiotu.
- 13) **Terroryzm** – użycie siły lub groźba użycia siły, działanie niebezpieczne dla życia ludzkiego, działanie szkodliwe dla dóbr materialnych i niematerialnych bądź infrastruktury, w celu oddziaływania na rząd lub w celu zastraszenia społeczeństwa bądź jego części.

- 14) **Trzęsienie ziemi** – naturalny, krótki i gwałtowny wstrząs lub seria wstrząsów gruntu, powstały pod powierzchnią ziemi i rozchodzący się w postaci fal sejsmicznych od środka (epicentrum), znajdującego się na powierzchni, gdzie drgania są najsilniejsze; przy określaniu siły trzęsienia ziemi używa się skali magnitud (skala Richtera).
- 15) **Uderzenie pioruna** – wyładowanie elektryczności atmosferycznej bezpośrednio na przedmiot objęty ubezpieczeniem (bepośrednie).
- 16) **Uderzenie pojazdu** – bezpośrednie uderzenie w ubezpieczone mienie pojazdu drogowego lub szynowego z wyłączeniem:
- 1) szkód spowodowanych przez pojazdy eksploatowane przez ubezpieczającego lub osoby pozostające z nim we wspólnym gospodarstwie domowym,
 - 2) szkód w pojazdach,
 - 3) szkód w ulicach i drogach.
- 17) **Upadek drzew, słupów, masztów** – przewrócenie się rosnących drzew lub postawionych słupów, masztów na ubezpieczone mienie, nie będące następstwem działalności ludzkiej.
- 18) **Upadek statku powietrznego** – katastrofa bądź przymusowe lądowanie statku powietrznego lub innego obiektu latającego, albo upadek ich części lub przewożonego ładunku na przedmiot ubezpieczenia.
- 19) **Wybuch**
- 1) eksplozja – gwałtowna zmiana stanu równowagi układu z jednoczesnym wyzwoleniem się gazów, pyłów lub pary, wywołane ich właściwością rozprzestrzeniania się. W odniesieniu do naczyń ciśnieniowych i innych tego rodzaju zbiorników, warunkiem uznania szkody za spowodowaną eksplozją jest fakt rozdarcia ścian tych naczyń i zbiorników w takich rozmiarach, aby wskutek ujścia gazów, pyłów, pary lub cieczy nastąpiło nagłe wyrównanie ciśnień,
 - 2) implozja – gwałtowne zgniecenie zbiornika/naczynia ciśnieniowego wskutek ciśnienia zewnętrznego przewyższającego znacznie ciśnienie panujące w jego wnętrzu.
- 20) **Zalanie** – nagłe i niespodziewane:
- 1) wydostanie się płynów lub pary spowodowane awarią urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych, centralnego ogrzewania i innych urządzeń,
 - 2) cofnięcie się wody lub ścieków z sieci kanalizacyjnej, o ile zabezpieczenie jej połączenia z publiczną siecią kanalizacyjną nie należało do obowiązków ubezpieczającego,
 - 3) nieumyślne zalanie wskutek pozostawienia otwartych zaworów w urządzeniach wymienionych w pkt. 1),
 - 4) samoczynnym otwarciem się główek tryskaczowych z przyczyn innych niż ogień, o ile nie nastąpiło ono na skutek prób ciśnieniowych, przebudowy lub naprawy instalacji tryskaczowej lub remontu budynku,
 - 5) zalanie wodą pochodzącą z opadów atmosferycznych.

ROZDZIAŁ II – UBEZPIECZENIE MIENIA

Zasady ogólne

§ 3

Niniejszy rozdział reguluje odpowiednio w §§ 4 – 14 zagadnienia dotyczące ubezpieczenia mienia ruchomego w gospodarstwie rolnym od ognia i innych zdarzeń losowych oraz ubezpieczenia agro-casco, tj.:

- 1) przedmiot i miejsce ubezpieczenia,
- 2) zakres ubezpieczenia,
- 3) wyłączenia odpowiedzialności,
- 4) sumę ubezpieczenia,
- 5) sposób ustalania wysokości szkody i odszkodowania.

UBEZPIECZENIE MIENIA RUCHOMEGO W GOSPODARSTWIE ROLNYM OD OGNI A I INNYCH ZDARZEŃ LOSOWYCH

Przedmiot i miejsce ubezpieczenia

§ 4

1. Przedmiotem ubezpieczenia może być mienie ruchome służące do prowadzenia gospodarstwa rolnego, stanowiące własność ubezpieczającego lub znajdujące się czasowo w jego posiadaniu, a w szczególności:
 - 1) sprzęt rolniczy, a także jego części zamienne,
 - 2) ziemiopłody,
 - 3) materiały i zapasy,
 - 4) silosy,
 - 5) zwierzęta gospodarskie i produkty od nich uzyskane.
2. Mienie objęte jest ubezpieczeniem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w miejscu określonym w umowie ubezpieczenia.
3. Ochroną ubezpieczeniową obejmuje się mienie znajdujące się na terenie siedliska, poza siedliskiem na terenie gospodarstwa rolnego w trakcie wykonywania prac polowych, a także podczas transportu na pole ubezpieczającego oraz do/z: remontu, naprawy, zakupu, sprzedaży.
4. Ubezpieczeniem nie jest objęte następujące mienie:
 - 1) drzewa, krzewy, uprawy, w tym w szklarniach i tunelach foliowych, grzyby i grzybnia, jedwabniki, hodowla entomofagów i dżdżownic,
 - 2) drób rzeźny i nieśny w produkcji fermowej oraz drób w wylęgarniach drobiu,
 - 3) zwierzęta laboratoryjne oraz zwierzęta futerkowe, z wyjątkiem królików,
 - 4) ryby i urządzenia służące do chowu/hodowli ryb,
 - 5) pasze, karmy i odżywki przeznaczone dla drobiu i zwierząt, o których mowa w pkt 2) i 3) oraz dla ryb, a także produkty od nich uzyskane,
 - 6) słoma złożona na przechowanie poza budynkami,
 - 7) sprzęt rolniczy przeznaczony na złom,
 - 8) ciągniki i przyczepy rolnicze oraz inne pojazdy podlegające ewidencji lub rejestracji stosownie do przepisów prawa o ruchu drogowym, motocykle, motorowery, a także dodatkowe wyposażenie do w/w pojazdów i przyczep,
 - 9) maszyny wolnobieżne, w tym kombajny rolnicze,
 - 10) paliwa napędowe,

- 11) przedmioty zabytkowe i zbiory kolekcjonerskie,
- 12) związane z prowadzeniem działalności gospodarczej lub z wykonywaniem innego zawodu.

Zakres ubezpieczenia

§ 5

1. HDI odpowiada za szkody w ubezpieczonym mieniu spowodowane przez:
 - 1) ogień,
 - 2) uderzenie pioruna,
 - 3) wybuch,
 - 4) upadek statku powietrznego,
 - 5) powódź,
 - 6) podtopienie,
 - 7) huragan,
 - 8) deszcz nawalny,
 - 9) śnieg,
 - 10) grad,
 - 11) lawinę,
 - 12) obsunięcie się ziemi,
 - 13) trzęsienie ziemi,
 - 14) dym,
 - 15) huk ponaddźwiękowy,
 - 16) zalanie,
 - 17) akcję ratowniczą prowadzoną w związku ze zdarzeniami wymienionymi w pkt 1)-16),
 - 18) przepięcie,
 - 19) uderzenie pojazdu,
 - 20) upadek drzew, słupów, masztów,
 - 21) porażenie zwierząt gospodarskich prądem.
2. Na wniosek ubezpieczającego zakres ochrony ubezpieczeniowej może zostać ograniczony do ryzyk wymienionych w ust. 1 pkt 1) – 17).

Wyłączenia odpowiedzialności

§ 6

1. HDI nie odpowiada za szkody:
 - 1) górnicze,
 - 2) spowodowane naturalnym zużyciem, starzeniem się, trwałym oddziaływaniem czynników eksploatacyjnych oraz naturalnymi ubytkami przedmiotu ubezpieczenia,
 - 3) powstałe w związku z robotami ziemnymi wykonywanymi bezpośrednio przez ubezpieczającego bądź zleconymi przez ubezpieczającego osobom nieuprawnionym do wykonywania tych robót,
 - 4) polegające na obsunięciu się ziemi, a będące następstwem wydostania się płynów lub pary spowodowanego awarią urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych, centralnego ogrzewania lub innych urządzeń, jeżeli za stan tych urządzeń odpowiedzialny jest inny podmiot,
 - 5) powstałe wskutek przenikania wód gruntowych, przemarzania ścian, systematycznego zawilgocenia, pleśni i zagrzybienia przedmiotu ubezpieczenia,
 - 6) powstałe w wyniku zabrudzenia, poplamienia lub zamalowania,
 - 7) powstałe wskutek zalania lub zawilgocenia mienia spowodowanego nieszczelnością przewodów i urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych, centralnego ogrzewania, urządzeń

odprowadzających wodę z dachów (rur spustowych i rynien) w obrębie budynku, jeżeli nie szczelność wynika z zaniedbania przez ubezpieczającego obowiązku konserwacji tych przewodów i urządzeń,

- 8) powstałe wskutek zalania wodą pochodzącą z opadów atmosferycznych:
 - a) w mieniu przechowywanym poza budynkiem,
 - b) jeżeli zalanie to nastąpiło z powodu złego stanu dachu, ścian lub poprzez niezabezpieczone otwory budynku, a konserwacja tych elementów należała do obowiązków ubezpieczającego lub jeżeli ubezpieczający wiedząc o istniejących usterkach nie zgłosił ich na piśmie do właściciela/administradora budynku z żądaniem ich usunięcia i niezachowanie tego warunku mogło mieć wpływ na powstanie szkody,
 - 9) powstałe wskutek huraganu we wszelkiego rodzaju namiotach, tunelach foliowych, plandekach, osłonach i innych ruchomych przykryciach chroniących mienie przed wpływami atmosferycznymi,
 - 10) powstałe w wyniku przypalenia lub osmolenia, jeżeli nie było ognia oraz w wyniku poddania ubezpieczonych przedmiotów działaniu ognia albo ciepła dla obróbki lub w innym celu, np.: wędzenia, suszenia, spawania,
 - 11) spowodowane wybuchem wywołanym przez ubezpieczającego w celach produkcyjnych, eksploatacyjnych lub innych oraz w silnikach spalinowych, gdy wybuch związany jest z ich naturalną funkcją lub gdy wybuch spowodowany został normalnym ciśnieniem zawartych w nim gazów,
 - 12) powstałe w urządzeniach wskutek działania prądu elektrycznego, chyba że w jego następstwie powstał ogień lub wybuch, albo nastąpiło przepięcie – a umowa ubezpieczenia została zawarta w zakresie obejmującym to ryzyko,
 - 13) powstałe z powodu przerw w dostawie lub zasilaniu prądem elektrycznym maszyn i urządzeń,
 - 14) powstałe w mieniu przyjętym na przechowanie,
 - 15) powstałe w mieniu przechowywanym w budynkach przeznaczonych do rozbiórki na podstawie decyzji właściwych organów.
2. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek zasady określone w ust. 1 stosuje się odpowiednio do ubezpieczonego.

Suma ubezpieczenia

§ 7

1. Sumę ubezpieczenia mienia ruchomego od ognia i innych zdarzeń losowych ustala się w systemie na pierwsze ryzyko.
2. Suma ubezpieczenia mienia, o którym mowa w ust. 1 winna odpowiadać dla:
 - 1) sprzętu rolniczego, silosów – wartości rzeczywistej,
 - 2) zwierząt gospodarskich, ziemiopłodów – wartości rynkowej, z tym, że odpowiedzialność HDI ograniczona jest do:
 - a) 10 szt. rodzin pszczelich,
 - b) 80 szt. drobiu nieśnego,
 - c) 100 szt. drobiu rzeźnego,
 - d) 50 szt. królików,
 - 3) materiałów i zapasów – cenę ich zakupu lub kosztom wytworzenia.
3. HDI odpowiada za przedmioty o wartości jednostkowej powyżej 5.000 zł pod warunkiem wyszczególnienia ich we wniosku o ubezpieczenie. W razie nie wyszczególnienia tych przedmiotów – górną granicę odpowiedzialności za przedmiot stanowi kwota 5.000 zł.

Sposób ustalania wysokości szkody i odszkodowania

§ 8

1. HDI ustala odszkodowanie w kwocie odpowiadającej wysokości szkody, nie większej jednak niż suma ubezpieczenia określona w umowie ubezpieczenia.
2. W ubezpieczeniu mienia ruchomego wysokość szkody w poszczególnych grupach mienia ustala się w sposób następujący:
 - 1) w sprzęcie rolniczym, silosach przyjmuje się wartość kosztów naprawy, zakupu, budowy mienia tego samego rodzaju i typu – z potrąceniem stopnia zużycia technicznego,
 - 2) w zwierzętach gospodarskich, ziemiopłodach przyjmuje się stosowane na danym terenie ceny rynkowe, z tym że dla:
 - a) zwierząt dorosłych – z uwzględnieniem tego samego typu, rasy, wieku i stanu umięśnienia,
 - b) młodego bydła chowanego na opas lub do odnowienia stada oraz trzody chlewnej – z uwzględnieniem wagi zwierzęcia oraz przeciętnej ceny skupu za kilogram żywca, stosowanej przez jednostki przemysłu mięsnego,
 - c) ziemiopłodów – z uwzględnieniem tego samego rodzaju i gatunku,
 - 3) w materiałach i zapasach przyjmuje się wartość kosztów zakupu lub wytworzenia mienia tego samego rodzaju i typu.
3. Wartość rynkową zarodowych zwierząt gospodarskich ustala się na podstawie dokumentacji hodowlanej prowadzonej przez podmiot uprawniony do prowadzenia ksiąg hodowlanych dla danego gatunku zwierząt.
4. Rachunek kosztów odbudowy lub naprawy przedstawiony przez ubezpieczającego podlega weryfikacji przez HDI, co do zakresu robót i zastosowanych cenników.
5. Wysokość szkody ustalona według kosztów naprawy nie może przekroczyć wartości mienia.
6. W przypadku usuwania skutków szkody we własnym zakresie przez poszkodowanego, przedłożony kosztorys lub zestawienie kosztów odbudowy/naprawy nie może zawierać zysku oraz podatku VAT od kosztów robocizny i sprzętu. W przypadku, gdy sprzęt zostanie wynajęty, a jego wynajęcie zostanie potwierdzone fakturą, wówczas uwzględnia się zapłacony podatek VAT.
7. Odszkodowanie zmniejsza się o wartość pozostałości i części, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki, sprzedaży oraz o wartość złomu.
8. Przy ustalaniu wysokości szkody nie uwzględnia się:
 - 1) wartości naukowej, zabytkowej, historycznej, kolekcjonerskiej, pamiątkowej oraz osobistych upodobań ubezpieczającego i osób pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym,
 - 2) kosztów wynikających z braku części zamiennych lub materiałów potrzebnych do przywrócenia stanu istniejącego przed szkodą,
 - 3) podatku od towarów i usług podlegającego odliczeniu,
 - 4) kosztów poniesionych na odkażanie miejsca szkody, usunięcie zanieczyszczeń gleby, wody lub powietrza oraz rekultywację gruntów.
9. W granicach sumy ubezpieczenia HDI refunduje udokumentowane koszty usunięcia pozostałości po szkodzie do 10% wysokości szkody.
10. Jeżeli HDI wypłaciło odszkodowanie za szkodę polegającą na uszkodzeniu mienia, a przy następnej

szkodzie obejmującej to samo mienie zostanie stwierdzone, iż ubezpieczający nie dokonał naprawy uszkodzeń, to przy ustalaniu wysokości szkody nie uwzględnia się zakresu uszkodzeń, za które uprzednio zostało wypłacone odszkodowanie.

11. Gdy w okresie ubezpieczenia, po wypłacie odszkodowania wystąpią szkody, odszkodowania będzie wypłacone tylko do wysokości pozostałej sumy ubezpieczenia.
12. Jeżeli wartość ubezpieczonego mienia jest niższa od sumy ubezpieczenia określonej w umowie ubezpieczenia (nadubezpieczenie), HDI odpowiada za szkody tylko do wartości ubezpieczonego mienia.

UBEZPIECZENIE AGRO-CASCO

Przedmiot i miejsce ubezpieczenia

§ 9

1. Przedmiotem ubezpieczenia mogą być maszyny rolnicze stanowiące własność lub znajdujące się w posiadaniu ubezpieczającego na podstawie tytułu prawnego:
 - 1) wolnobieżne – napędzane umieszczonym na nich silnikiem zasilanym z własnego źródła energii, których konstrukcja ogranicza prędkość jazdy do 25 km/h, z wyłączeniem ciągnika rolniczego,
 - 2) inne niż wolnobieżne – wyposażone we własne źródło zasilania lub zasilane w energię ze źródeł obcych,
 - 3) wykonujące pracę na skutek ich ciągnięcia bądź pchania przez ciągnik rolniczy lub maszynę wyposażoną we własne źródło zasilania.
2. Maszyny rolnicze objęte są ochroną ubezpieczeniową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zarówno na terenie gospodarstwa rolnego ubezpieczającego, jak też poza jego obszarem.
3. Umowa ubezpieczenia zawierana jest po uprzednim sprawdzeniu cech identyfikacyjnych i stanu technicznego maszyny rolniczej oraz sporządzeniu dokumentacji fotograficznej przez przedstawiciela HDI.
4. Przedmiotem ubezpieczenia nie mogą być maszyny rolnicze/wyposażenie dodatkowe:
 - 1) eksploatowane dłużej niż 30 lat,
 - 2) wykonane (złożone) poza wytwórnią fabryczną, tzw. składaki lub wykonane systemem gospodarczym,
 - 3) prototypowe oraz używane do jazd próbnych,
 - 4) używane do nauki zawodu, uczestniczące w zawodach, próbach, testach wytrzymałościowych,
 - 5) niesprawne technicznie,
 - 6) dla których ubezpieczający nie posiada dowodu zakupu i instrukcji obsługi (dla kombajnów – instrukcji obsługi z formularzami przeglądów),
 - 7) które nie są kontrolowane i serwisowane zgodnie z obowiązującymi przepisami o budowie maszyn i ruchu drogowym oraz instrukcją obsługi danej maszyny,
 - 8) podlegające rejestracji – stosownie do przepisów ustawy Prawo o ruchu drogowym,
 - 9) wózki widłowe.

Zakres ubezpieczenia

§ 10

1. Ochroną ubezpieczeniową objęte są szkody powstałe w maszynie rolniczej oraz wyposażeniu dodatkowym, polegające na uszkodzeniu, zniszczeniu, utracie maszyny, jej części lub wyposażenia dodatkowego wskutek:
 - 1) ognia, uderzenia pioruna, wybuchu, upadku statku powietrznego, powodzi, podtopienia, huraganu, deszczu nawalnego, śniegu, gradu, lawiny, obsunięcia się ziemi, trzęsienia ziemi, upadku drzew, słupów, masztów,
 - 2) przepięcia,
 - 3) nagłego działania siły mechanicznej w chwili zetknięcia maszyny rolniczej z innym pojazdem, z osobami, zwierzętami lub przedmiotami znajdującymi się na zewnątrz maszyny,
 - 4) nagłego działania czynnika termicznego lub chemicznego pochodzącego z zewnątrz maszyny rolniczej,
 - 5) dewastacji,
 - 6) kradzieży z włamaniem maszyny rolniczej, jej części lub wyposażenia dodatkowego w rozumieniu § 2 ust. 1 pkt 32), pod warunkiem zabezpieczenia maszyny przed kradzieżą w sposób przewidziany w jej konstrukcji oraz zabezpieczeniami przeciwkradzieżowymi wymaganymi przez HDI określonymi w § 13,
 - 7) rozboju.
2. Na wniosek ubezpieczającego – ubezpieczenie maszyn rolniczych może być zawarte w zakresie ograniczonym, obejmującym ryzyka wymienione w ust. 1 pkt 1).
3. Wyposażenie dodatkowe maszyn rolniczych, o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 32), może zostać objęte ochroną ubezpieczeniową w takim zakresie, w jakim została ubezpieczona maszyna rolnicza, w której wyposażenie to jest montowane.
4. HDI odpowiada za szkody polegające na kradzieży z włamaniem i rozboju ubezpieczonego wyposażenia dodatkowego lub jego zamontowanych na stałe części, których wymontowanie wymaga użycia narzędzi.

Wyłączenia odpowiedzialności

§ 11

1. HDI nie odpowiada za szkody:
 - 1) których wartość nie przekracza 1% sumy ubezpieczenia, nie mniej niż 500 zł i nie więcej niż 2.000 zł,
 - 2) w wyposażeniu dodatkowym maszyny rolniczej, które nie zostało zgłoszone do ubezpieczenia we wniosku ubezpieczeniowym,
 - 3) dotyczące materiałów napędowych oraz wyłącznie w samym ogumieniu kół jezdnych, z wyjątkiem dewastacji i/lub kradzieży z włamaniem,
 - 4) będące następstwem korozji, normalnego zużycia, eksploatacji, wad fabrycznych lub wadliwie przeprowadzonej naprawy,
 - 5) powstałe w czasie wykonywania napraw i konserwacji maszyny rolniczej/wyposażenia dodatkowego,
 - 6) powstałe w następstwie użytkowania maszyny rolniczej/wyposażenia dodatkowego niezgodnie z jej przeznaczeniem,
 - 7) zaistniałe wskutek niewłaściwego załadunku i rozładunku oraz przewożenia ładunku na maszynie rolniczej,

- 8) podczas transportu maszyny rolniczej – z wyjątkiem maszyny zawieszanej na ciągniku rolniczym lub ciągniętej ciągnikiem rolniczym oraz podzespołów i elementów maszyny, które zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa winny być transportowane na specjalnie do tego celu przystosowanych przyczepach/naczepach,
- 9) powstałe wskutek umyślnego działania lub rażącego niedbalstwa osób upoważnionych przez ubezpieczającego do obsługi maszyny rolniczej,
- 10) wyrządzone przez osoby upoważnione przez ubezpieczającego do obsługi maszyny rolniczej, będące po spożyciu alkoholu, w stanie nietrzeźwości, pod wpływem narkotyków lub innych środków odurzających,
- 11) powstałe w czasie użytkowania maszyny rolniczej przez ubezpieczającego lub osobę upoważnioną przez ubezpieczającego, nie posiadającą odpowiedniego uprawnienia do jej obsługi – o ile obowiązujące przepisy prawa wymagają posiadania takich uprawnień,
- 12) powstałe wskutek kradzieży z włamaniem maszyny rolniczej, gdy sprawca czynu wszedł w posiadanie klucza służącego do otwarcia i/lub uruchomienia maszyny za wiedzą ubezpieczającego lub osoby upoważnionej do jej obsługi, albo wskutek rażącego niedbalstwa tych osób,
- 13) powstałe wskutek kradzieży maszyny rolniczej, gdy ubezpieczający lub osoba upoważniona przez ubezpieczającego do jej obsługi, po utracie kluczy do otwarcia i/lub uruchomienia maszyny, nie dokonali wymiany zamków,
- 14) w maszynie rolniczej/wyposażeniu dodatkowym, których zakup jest potwierdzony sfałszowanym dowodem zakupu, a także których nabycia ubezpieczający nie może udokumentować fakturą zakupu, umową kupna-sprzedaży, darowizny, potwierdzoną przez Urząd Skarbowy,
- 15) w maszynie rolniczej podlegającej obowiązkowi zgłoszenia celnego – o ile obowiązek ten nie został spełniony lub został spełniony na podstawie danych niezgodnych ze stanem faktycznym,
- 16) w maszynie rolniczej/wyposażeniu dodatkowym nielegalnie wprowadzonym na polski obszar celny,
- 17) podczas używania maszyny rolniczej w akcjach protestacyjnych, blokadach dróg, a także jako narzędzie przestępstwa.

Suma ubezpieczenia

§ 12

1. Górną granicę odpowiedzialności HDI stanowi suma ubezpieczenia określona w umowie ubezpieczenia odrębnie dla każdej maszyny rolniczej i wyposażenia dodatkowego.
2. Sumę ubezpieczenia ustala się w systemie na sumy stałe i powinna ona odpowiadać dla:
 - 1) maszyn rolniczych/wyposażenia dodatkowego, których okres eksploatacji nie przekracza 3 lata – wartości odtworzeniowej,
 - 2) pozostałych maszyn/wyposażenia dodatkowego – wartości rzeczywistej.
3. W przypadku maszyny rolniczej fabrycznie nowej suma ubezpieczenia powinna odpowiadać wartości określonej w fakturze zakupu:
 - 1) cenie fakturowej netto – gdy rolnik jest płatnikiem podatku VAT,
 - 2) cenie brutto – w pozostałych przypadkach.
4. W przypadku maszyny rolniczej używanej suma ubezpieczenia powinna odpowiadać wartości rzeczywistej, określonej w umowie kupna-sprzedaży, darowizny, zarejestrowanej przez Urząd Skarbowy lub w dowodzie odprawy celnej.

Zabezpieczenie maszyn rolniczych od ryzyka kradzieży z włamaniem

§ 13

1. Maszyny rolnicze muszą być zabezpieczone przed kradzieżą z włamaniem w sposób przewidziany w ich konstrukcji oraz przechowywane:
 - 1) na terenie określonego w umowie ubezpieczenia siedliska,
 - 2) w budynku gospodarczym, zamkniętym co najmniej na jeden zamek wielozastawkowy lub jedną kłódkę wielozastawkową, którego drzwi zewnętrzne i zamknięcia znajdują się w należytym stanie technicznym i są tak osadzone, umocowane i zamknięte, że wyłamanie ich lub wyważenie nie było możliwe bez pozostawienia śladów świadczących o użyciu siły i narzędzi, z zastrzeżeniem postanowień ust. 2.
2. W razie zaistnienia uzasadnionych konstrukcyjnie lub technicznie powodów uniemożliwiających przechowywanie maszyny rolniczej w budynku gospodarczym, mienie to może być przechowywane w granicach siedliska na podwórzu/placu składowym (wydzielonej części podwórza), posiadającym ogrodzenie trwale połączone z ziemią i o wysokości co najmniej 1,5 m, oświetlonym w porze nocnej, wyposażonym w bramy zamknięte co najmniej na jeden zamek wielozastawkowy lub jedną kłódkę wielozastawkową, lub które uniemożliwiają swobodny wjazd i wyjazd maszyny rolniczej.
3. W przypadku dwuskrzydłowych drzwi zewnętrznych (w tym dwuskrzydłowe bramy garażowe) – jedno skrzydło powinno być unieruchomione przez ryglowanie w górnej i dolnej części od wewnętrznej strony budynku.
4. Klucze do maszyn, drzwi i bram, powinny być przechowywane w sposób chroniący je przed kradzieżą z włamaniem i uniemożliwiający dostęp do nich osobom nieupoważnionym.
5. W razie zgubienia lub kradzieży kluczy, w tym zapasowych – ubezpieczający obowiązany jest bezzwłocznie zmienić zamknięcia na własny koszt.

Sposób ustalania wysokości szkody i odszkodowania

§ 14

1. HDI ustala odszkodowanie w kwocie odpowiadającej wysokości szkody, nie większej jednak niż suma ubezpieczenia ustalona w umowie.
2. Górną granicę odszkodowania stanowi suma ubezpieczenia indywidualnie określona w dokumencie ubezpieczenia – dla każdej maszyny rolniczej/wyposażenia dodatkowego.
3. Jako wysokość szkody w ubezpieczonych maszynach rolniczych przyjmuje się wartość kosztów naprawy lub zakupu tego samego rodzaju, typu i mocy produkcyjnej maszyny rolniczej/wyposażenia dodatkowego:
 - 1) przy ubezpieczeniu według wartości odtworzeniowej w wieku do 3 lat – w pełnej wysokości kosztów,
 - 2) przy ubezpieczeniu według wartości rzeczywistej – z potrąceniem stopnia zużycia technicznego, przy czym minimalny stopień rocznego zużycia wynosi:
 - a) kombajny rolnicze – 3,5%,
 - b) prasy, młocarnie, siewkarnie polowe – 5%,
 - c) siewniki, opryskiwacze – 7%,
 - d) kultywatory, rozrzutniki, kosiarki, sadzarki, glebogryzarki – 10%,
 - e) pozostałe maszyny rolnicze – 8%.

4. W przypadku szkody częściowej – odszkodowanie za części maszyny rolniczej/ wyposażenia dodatkowego nie może przekroczyć wartości części oryginalnych nowych, z potrąceniem zużycia technicznego, gdy okres ich użytkowania przekracza 3 lata.
5. Przy ustalaniu wysokości szkody polegającej na częściowym uszkodzeniu maszyny rolniczej uwzględniane są koszty naprawy uszkodzeń maszyny wyłącznie w zakresie określonym w protokole oględzin, sporządzonym przez HDI lub na zlecenie HDI i będące w związku przyczynowo-skutkowym ze zdarzeniem losowym, za które HDI ponosi odpowiedzialność.
6. Wysokość szkody ustala się według cen obowiązujących w dniu ustalania odszkodowania.
7. Rachunek kosztów odbudowy lub naprawy przedstawiony przez ubezpieczającego podlega weryfikacji przez HDI, co do zakresu robót i zastosowanych cenników.
8. Wysokość szkody ustalona według kosztów naprawy nie może przekroczyć wartości przedmiotu ubezpieczenia.
9. W przypadku usuwania skutków szkody we własnym zakresie przez poszkodowanego, przedłożony kosztorys lub zestawienie kosztów odbudowy/naprawy nie może zawierać zysku oraz podatku VAT od kosztów robocizny i sprzętu. W przypadku, gdy sprzęt zostanie wynajęty, a jego wynajęcie zostanie potwierdzone fakturą, wówczas uwzględnia się zapłacony podatek VAT.
10. Odszkodowanie zmniejsza się o wartość pozostałości i części, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki lub sprzedaży oraz o wartość złomu.
11. Przy ustalaniu wysokości szkody nie uwzględnia się:
 - 1) wartości kolekcjonerskiej, historycznej, zabytkowej,
 - 2) kosztów wynikających z braku części zamiennych lub materiałów potrzebnych do przywrócenia stanu istniejącego przed szkodą,
 - 3) podatku od towarów i usług podlegającego odliczeniu,
 - 4) kosztów prac naliczonych według stawek godzin nadliczbowych, dni ustawowo wolnych od pracy oraz ekspresowego sprowadzenia części zamiennych.
12. HDI nie pokrywa kosztów dodatkowych związanych ze zmianą/modernizacją ubezpieczonego mienia dokonaną przy okazji usuwania szkody objętej ubezpieczeniem, chyba że nie było alternatywnej możliwości przywrócenia mienia do stanu przed wystąpieniem szkody. Powyższa decyzja musi uzyskać akceptację HDI przed przystąpieniem do dokonania naprawy, a odszkodowanie nie może przekroczyć sumy ubezpieczenia.
13. Od ostatecznej wartości wyliczonego odszkodowania potrąca się franszyzę redukcyjną w wysokości odpowiadającej 10% wartości szkody, nie więcej jednak niż 2.500 zł.
14. W granicach sumy ubezpieczenia HDI refunduje udokumentowane koszty usunięcia pozostałości po szkodzie do 10% wysokości szkody.
15. Jeżeli wartość ubezpieczonego mienia jest niższa od sumy ubezpieczenia określonej w umowie ubezpieczenia (nadubezpieczenie), HDI odpowiada za szkody tylko do wartości ubezpieczonego mienia.
16. Jeżeli wartość ubezpieczonego mienia jest wyższa od sumy ubezpieczenia określonej w umowie ubezpieczenia (niedoubezpieczenie), przy ustalaniu wysokości odszkodowania stosuje się zasadę

proporcjonalnej redukcji odszkodowania. HDI może odstąpić od proporcjonalnej redukcji odszkodowania, jeżeli wysokość szkody nie przekracza 20% sumy ubezpieczenia.

ROZDZIAŁ III – UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ (OC)

Zasady ogólne § 15

Niniejszy rozdział reguluje odpowiednio w §§ 16 – 21 zagadnienia dotyczące ubezpieczenia OC rolnika z tytułu świadczenia osobom fizycznym usług związanych z działalnością rolniczą i z tytułu prowadzenia działalności agroturystycznej, tj.:

- 1) przedmiot i zakres ubezpieczenia,
- 2) wyłączenia odpowiedzialności HDI,
- 3) sumę gwarancyjną i warunki jej zmiany,
- 4) sposób ustalania wysokości szkody i odszkodowania.

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu świadczenia osobom fizycznym usług związanych z działalnością rolniczą § 16

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest odpowiedzialność cywilna (OC) ubezpieczającego za szkody rzeczowe lub osobowe wyrządzone osobom trzecim w związku ze świadczeniem osobom fizycznym usług związanych z działalnością rolniczą.
2. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje OC ubezpieczającego za szkody wyrządzone czynem niedozwolonym (odpowiedzialność deliktowa), jak i niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem zobowiązania (odpowiedzialność kontraktowa), niezależnie czy szkoda powstała w trakcie wykonywania usług czy też po wykonaniu i przekazaniu przedmiotu wykonanej usługi odbiorcy, z zastrzeżeniem ograniczeń przewidzianych w niniejszych OWU oraz w umowie ubezpieczenia.
3. W ramach niniejszego ubezpieczenia ochroną ubezpieczeniową objęta jest również odpowiedzialność cywilna ubezpieczającego za szkody osobowe i rzeczowe wyrządzone przez maszyny rolnicze oraz pojazdy wolnobieżne w zakresie nie podlegającym obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej.

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzenia działalności agroturystycznej § 17

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest odpowiedzialność cywilna (OC) ubezpieczającego za szkody rzeczowe lub osobowe wyrządzone osobom trzecim w związku prowadzeniem działalności agroturystycznej.
2. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje OC ubezpieczającego za szkody wyrządzone czynem niedozwolonym (odpowiedzialność deliktowa), jak i niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem zobowiązania (odpowiedzialność kontraktowa), z zastrzeżeniem ograniczeń przewidzianych w niniejszych OWU oraz w umowie ubezpieczenia.

3. HDI obejmuje ochroną ubezpieczeniową również odpowiedzialność cywilną ubezpieczającego za szkody osobowe i rzeczowe wyrządzone osobom trzecim w związku z wprowadzeniem produktu spożywczego do obrotu. W ramach niniejszego ryzyka ochroną ubezpieczeniową objęte są również szkody wyrządzone wskutek przeniesienia chorób zakaźnych i zakażeń wywołujących zatrucia pokarmowe.
4. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje również odpowiedzialność cywilną ubezpieczającego za szkody rzeczowe polegające na uszkodzeniu lub zniszczeniu rzeczy ruchomych osób trzecich, znajdujących się w pieczy, pod dozorem ubezpieczającego.

§ 18

1. Umowa ubezpieczenia OC zawarta na podstawie niniejszych OWU obejmuje odpowiedzialność cywilną za wypadki ubezpieczeniowe, które miały miejsce w okresie ubezpieczenia.
2. HDI obejmuje ochroną odpowiedzialność cywilną ubezpieczającego za szkody powstałe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
3. HDI w granicach sumy gwarancyjnej pokrywa uzasadnione i uzgodnione z HDI koszty procesu sądowego z udziałem ubezpieczającego jako strony pozwanej, przeciwko której toczy się proces o naprawienie szkody objętej ochroną ubezpieczeniową.

Wyłączenia odpowiedzialności

§ 19

1. Na podstawie niniejszych OWU ochroną ubezpieczeniową nie się obejmuje odpowiedzialności cywilnej za szkody:
 - 1) powstałe wskutek winy umyślnej ubezpieczającego lub osób za które ponosi on odpowiedzialność,
 - 2) wyrządzone przez ubezpieczającego lub osoby, za które ponosi odpowiedzialność, będących po spożyciu alkoholu, w stanie nietrzeźwości, pod wpływem narkotyków lub innych środków odurzających,
 - 3) wynikające z przyjęcia przez ubezpieczającego odpowiedzialności w szerszym zakresie aniżeli wynika to z przepisów kodeksu cywilnego i innych obowiązujących przepisów prawa,
 - 4) wynikające z naruszenia praw autorskich, patentów, znaków towarowych lub nazw fabrycznych oraz koncesji i zezwoleń,
 - 5) w wartościach pieniężnych, papierach wartościowych, dokumentach, dziełach sztuki, zbiorach kolekcjonerskich, przedmiotach zabytkowych i unikatowych,
 - 6) powstałe wskutek nałożenia kar pieniężnych, umownych, grzywn sądowych i administracyjnych, podatków, należności publicznoprawnych, w tym również odszkodowań o charakterze karnym oraz odsetek od tych kar i grzywn,
 - 7) spowodowane powolnym działaniem temperatury, gazów, pary, wilgoci, pleśni, dymu, sadzy, pyłu, wyciekania, wstrząsów, wibracji, hałasu, zagrzybienia, osiadania i usuwania się gruntów (w tym również budynków/budowli wzniesionych na tych gruntach), wskutek zalania stojącymi lub płynącymi wodami,
 - 8) związane z posiadaniem lub używaniem materiałów wybuchowych i amunicji,
 - 9) związane z usuwaniem, składowaniem, transportem i przetwarzaniem odpadów,
 - 10) powstałe przez bezpośrednie lub pośrednie oddziaływanie azbestu, formaldehydu, dioksyn, polichlorowanych bifenyli (PCB),

- 11) wyrządzone przez wirusy lub innego rodzaju programy zakłócające pracę komputera, jego programów i sieci, w tym korzystanie z Internetu,
 - 12) których naprawienie dochodzone jest na podstawie przepisów o rękojmi za wady oraz roszczeń z tytułu niezgodności towaru z umową,
 - 13) polegające na powstaniu szkody finansowej,
 - 14) wyrządzone w podziemnych urządzeniach lub instalacjach,
 - 15) będące następstwem niewykonania lub nienależytego wykonania umowy przechowania pojazdów,
 - 16) powstałe bezpośrednio lub pośrednio w wyniku emisji, wycieku lub innej formy przedostania się do powietrza, wody lub gruntu substancji niebezpiecznych,
 - 17) wyrządzone w związku z wykonywaniem czynności życia prywatnego,
 - 18) poniesione przez pracowników ubezpieczającego w związku z wykonywaniem pracy,
 - 19) powstałe w mieniu, z którego ubezpieczający korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy, leasingu, użyczenia lub innej umowy nienazwanej o podobnym charakterze,
 - 20) wyrządzone przez podwykonawców ubezpieczającego,
 - 21) polegające na uszkodzeniu środków transportowych i kontenerów w związku z załadunkiem lub rozładunkiem towarów,
 - 22) powstałe po wykonaniu i przekazaniu przedmiotu wykonanej pracy lub usługi odbiorcy, wynikłe z ich wadliwego wykonania; wyłączenie nie ma zastosowania w zakresie ubezpieczenia, o którym mowa w § 16,
 - 23) powstałe w związku z produktem wprowadzonym do obrotu; wyłączenie nie ma zastosowania w zakresie ubezpieczenia, o którym mowa w § 17 ust. 3,
 - 24) powstałe z przeniesienia chorób zakaźnych lub zakażeń wymienionych w ustawie z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2008 r. nr 234 poz. 1570); wyłączenie nie ma zastosowania w zakresie ubezpieczenia, o którym mowa w § 17 ust. 3,
 - 25) w rzeczach przyjętych na przechowanie lub chronionych przez ubezpieczającego; wyłączenie nie ma zastosowania w zakresie ubezpieczenia, o którym mowa w § 17 ust. 4.
2. W zakresie ryzyka, o którym mowa w § 16 ust. 3 HDI ponadto nie odpowiada za szkody wyrządzone przez osoby, które nie posiadały wymaganych prawem odpowiednich uprawnień bądź wymaganego przeszkolenia do kierowania pojazdami danej kategorii.
 3. W zakresie ryzyka, o którym mowa w § 17 ust. 3 HDI ponadto nie odpowiada za szkody:
 - 1) w samym produkcie wprowadzonym do obrotu w związku z jego uszkodzeniem i/lub zniszczeniem,
 - 2) wyrządzone przez produkt, który przed wprowadzeniem do obrotu nie został w sposób należyty sprawdzony lub zostały zatajone informacje o jego wadliwości,
 - 3) spowodowane przez produkt niepełnowartościowy wprowadzony do obrotu z informacją o wadzie, w zakresie szkód wyrządzonych tą wadą,
 - 4) wyrządzone przez produkt nie posiadający ważnego atestu, certyfikatu, zezwolenia dopuszczającego do obrotu, o ile były wymagane przepisami prawa,
 - 5) powstałe wskutek użycia produktu, dla którego ustalony okres użytkowania lub przydatności minął,
 - 6) wynikające z niewłaściwej konserwacji produktu oraz związane z użytkowaniem produktu niezgodnie z jego przeznaczeniem, wynikające z wprowadzającej w błąd reklamy, ogłoszenia, braku właściwych etykiet i opakowań zawierających ostrzeżenia,
 - 7) wyrządzone przez nieprzetworzone produkty leśne i zwierzynę łowną.

4. W zakresie ryzyka, o którym mowa w § 17 ust. 4 HDI ponadto nie odpowiada za szkody:
 - 1) w pojazdach mechanicznych, ich wyposażeniu albo w rzeczach w nich pozostawionych,
 - 2) wynikające z wad lub naturalnej właściwości rzeczy,
 - 3) wyrządzone w następstwie wydania rzeczy oddanej na przechowanie osobie nieuprawnionej do jej odbioru,
 - 4) spowodowane utratą mienia nie wynikającą z jego zniszczenia lub uszkodzenia.
5. Umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej nie obejmuje roszczeń o wykonanie lub należyte wykonanie umów, roszczeń o wykonanie zastępcze oraz roszczeń dotyczących zwrotu kosztów poniesionych na poczet lub w celu wykonania umów. Jednakże ochroną ubezpieczeniową objęta jest odpowiedzialność za szkody będące następstwem niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania.
6. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek zasady określone w niniejszym paragrafie stosuje się odpowiednio do ubezpieczonego.

Suma gwarancyjna **§ 20**

1. Górną granicę odpowiedzialności HDI stanowi suma gwarancyjna określona w umowie ubezpieczenia.
2. Sumę gwarancyjną ustala się na jeden i wszystkie wypadki powstałe w okresie ubezpieczenia i wynosi ona maksymalnie 100.000zł.
3. Suma gwarancyjna ulega zmniejszeniu o wartość każdego wypłaconego odszkodowania.
4. W porozumieniu z ubezpieczającym w ramach sumy gwarancyjnej ustalonej w umowie ubezpieczenia mogą być określone podlimity kwotowe (na jeden i wszystkie wypadki) określające odpowiedzialność HDI za szkody z tytułu określonych ryzyk dodatkowych (podlimit sumy gwarancyjnej).
5. Wypłata odszkodowania z podlimitu sumy gwarancyjnej ustalonego dla określonych ryzyk dodatkowych powoduje zmniejszenie tego podlimitu o wypłaconą kwotę, a także zmniejsza sumę gwarancyjną ustaloną w umowie ubezpieczenia.

Sposób ustalania wysokości szkody i odszkodowania **§ 21**

HDI ustala odszkodowanie w kwocie odpowiadającej wysokości szkody, nie większej jednak niż suma gwarancyjna określona w umowie ubezpieczenia i podlimit sumy gwarancyjnej określony w ramach tej sumy.

ROZDZIAŁ IV – POSTANOWIENIA WSPÓLNE

Wyłączenia ogólne dotyczące ubezpieczenia mienia i OC **§ 22**

1. Oprócz wyłączeń, o których mowa w paragrafach poprzedzających, HDI nie odpowiada za szkody:
 - 1) powstałe wskutek winy umyślnej ubezpieczającego lub osób, z którymi ubezpieczający pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym,

- 2) powstałe wskutek rażącego niedbalstwa ubezpieczającego bądź osób, z którymi ubezpieczający pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym. Wyłączenie niniejsze nie dotyczy ubezpieczenia OC,
 - 3) wyrządzone przez ubezpieczającego lub przez osoby, z którymi ubezpieczający pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, będących po spożyciu alkoholu, w stanie nietrzeźwości, pod wpływem narkotyków lub innych środków odurzających,
 - 4) powstałe wskutek działań wojennych, rozruchów, strajków, demonstracji, sabotażu, terroryzmu, a także w mieniu skonfiskowanym lub zarekwirowanym przez uprawnione władze,
 - 5) powstałe wskutek oddziaływania azbestu, energii jądrowej, promieni jonizujących, laserowych, maserowych, pola magnetycznego lub elektromagnetycznego, skażenia radioaktywnego oraz skażenia lub zanieczyszczenia odpadami przemysłowymi.
2. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek, zasady określone w ust. 1 stosuje się odpowiednio do ubezpieczonego.

UMOWA UBEZPIECZENIA

Zasady ogólne

§ 23

1. Na podstawie niniejszych OWU, umowę ubezpieczenia zawiera się na okres jednego roku lub okres krótszy (ubezpieczenie krótkoterminowe).
2. HDI zastrzega sobie prawo do indywidualnej oceny ryzyka przyjmowanego do ubezpieczenia.

Sposób zawierania umowy ubezpieczenia

§ 24

1. Umowę ubezpieczenia zawiera się na podstawie pisemnego wniosku złożonego przez ubezpieczającego.
2. Wniosek ubezpieczeniowy powinien zawierać:
 - 1) imię, nazwisko, adres i PESEL ubezpieczającego,
 - 2) imię, nazwisko, adres i PESEL ubezpieczonego,
 - 3) miejsce ubezpieczenia,
 - 4) okres ubezpieczenia,
 - 5) przedmiot i zakres ubezpieczenia,
 - 6) sumę ubezpieczenia/gwarancyjną i sposób jej ustalania,
 - 7) liczbę, wartość i przyczyny szkód zaistniałych w ciągu ostatnich 3 lat.
3. Wniosek o ubezpieczenie wypełnia i podpisuje ubezpieczający lub osoby uprawnione do składania oświadczeń woli w imieniu i na rzecz ubezpieczającego. Wniosek stanowi integralną część umowy ubezpieczenia.
4. HDI potwierdza zawarcie umowy ubezpieczenia dokumentem ubezpieczenia.
5. Umowę ubezpieczenia uważa się za zawartą z chwilą doręczenia przez HDI ubezpieczającemu dokumentu ubezpieczenia.

6. HDI może uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od uzyskania dodatkowych informacji związanych z umową.
7. Jeżeli jednostkowa wartość mienia ruchomego przekracza 5.000 zł, wniosek musi zawierać wykaz tych przedmiotów, z zastrzeżeniem postanowień § 7 ust. 3.
8. Wykaz, o którym mowa w ust. 7 musi zawierać dane takie jak: ilość, wartość, rodzaj, marka, rok produkcji (zakupu) i ewentualnie opis mienia.

Umowa ubezpieczenia na cudzy rachunek § 25

1. Umowę ubezpieczenia można zawrzeć także na cudzy rachunek (ubezpieczonego), którego wymienia się w dokumencie ubezpieczenia.
2. Roszczenie o zapłatę składki przysługuje HDI wyłącznie przeciwko ubezpieczającemu.
3. HDI może podnieść również przeciwko ubezpieczonemu zarzuty, które mają wpływ na odpowiedzialność HDI z tytułu umowy ubezpieczenia.
4. Ubezpieczony jest uprawniony do żądania należnego odszkodowania/świadczenia bezpośrednio od HDI.
5. Ubezpieczony może żądać od HDI informacji o postanowieniach zawartej umowy oraz ogólnych warunkach ubezpieczenia w zakresie, w jakim dotyczą praw i obowiązków ubezpieczającego.

Czas trwania odpowiedzialności HDI § 26

1. Odpowiedzialność HDI rozpoczyna się od dnia następnego po zawarciu umowy ubezpieczenia, nie wcześniej jednak niż dnia następnego po zapłaceniu składki lub jej pierwszej raty, w kwocie podanej w umowie ubezpieczenia, chyba że w umowie określono inny termin rozpoczęcia odpowiedzialności.
2. Jeżeli HDI ponosi odpowiedzialność jeszcze przed zapłaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w terminie, HDI może wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym i żądać zapłaty składki/pierwszej raty składki za okres, przez który ponosiło odpowiedzialność. W razie braku wypowiedzenia umowy przez HDI wygasa ona z końcem okresu, za który przypadła niezapłacona składka lub jej pierwsza rata i w takim przypadku HDI przysługuje roszczenie o zapłatę zaległej składki lub jej pierwszej raty.
3. Jeżeli ubezpieczający opłacił składkę lub jej pierwszą ratę po terminie określonym w umowie ubezpieczenia, a HDI nie wypowiedziało umowy ze skutkiem natychmiastowym, umowa ubezpieczenia nie wygasa, a wpłaconą zaległą składkę lub jej pierwszą ratę należy przyjąć i zaewidencjonować.
4. W przypadku opłacania składki w ratach, jeżeli ubezpieczający nie opłaci kolejnej raty składki w terminie określonym w dokumencie ubezpieczenia, HDI może wezwać ubezpiecza-

jącego do zapłaty wymagalnej raty składki z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania spowoduje ustanie odpowiedzialności HDI z upływem wyznaczonego terminu płatności. W braku wezwania ze strony HDI umowa ubezpieczenia nie wygasa, a HDI przysługuje roszczenie o zapłatę zaległej raty składki.

Rozwiązanie umowy ubezpieczenia § 27

1. Umowa ubezpieczenia rozwiązuje się:
 - 1) z upływem ostatniego dnia okresu ubezpieczenia, zgodnie z § 23 ust. 1,
 - 2) z dniem wypowiedzenia przez HDI umowy ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym lub z upływem okresu, za który przypadła nie zapłacona składka lub jej pierwsza rata, zgodnie z § 26 ust. 2,
 - 3) z upływem 7 dni od daty otrzymania wezwania do zapłaty zaległej, kolejnej raty składki, w przypadku braku jej wpłaty, zgodnie z § 26 ust. 4,
 - 4) z dniem wypłaty odszkodowania/świadczenia wyczerpującego sumę ubezpieczenia/gwarancyjną,
 - 5) z dniem zbycia przedmiotu ubezpieczenia, z zastrzeżeniem postanowień § 30.
2. Zapłacenie składki/raty składki po rozwiązaniu umowy ubezpieczenia nie skutkuje wznowieniem tej umowy, ani też zawarciem nowej umowy na dotychczasowych warunkach.
3. W przypadku rozwiązania, wypowiedzenia lub odstąpienia od umowy ubezpieczenia HDI przysługuje składka za czas trwania odpowiedzialności.

Wypowiedzenie umowy ubezpieczenia § 28

1. Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na czas określony, HDI może wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym w przypadku, gdy ponosiło odpowiedzialność jeszcze przed zaplaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w terminie.
2. W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wypadku, każda ze stron może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki, poczynając od chwili, w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zgłoszenia takiego żądania druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym.
3. Jeżeli umowa zawarta jest na czas określony, HDI może ją wypowiedzieć z ważnych powodów, takich jak:
 - 1) próby wyłudzenia lub wyłudzenia odszkodowania/świadczenia przez ubezpieczającego/ubezpieczonego,
 - 2) stwierdzenia, iż kolejna szkoda wyrządzona została z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa ubezpieczającego/ubezpieczonego.
4. Wypowiedzenie umowy następuje w formie pisemnej pod rygorem nieważności.

Odstąpienie od umowy ubezpieczenia

§ 29

Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na okres dłuższy niż sześć miesięcy ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia w terminie 30 dni od dnia zawarcia umowy. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia ubezpieczającego z obowiązku zapłacenia składki za okres, w jakim HDI udzielało ochrony ubezpieczeniowej.

Przejęcie własności przedmiotu ubezpieczenia

§ 30

1. W razie zbycia przedmiotu ubezpieczenia prawa z umowy ubezpieczenia mogą być przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia.
2. Przeniesienie praw, o których mowa w ust. 1 wymaga każdorazowo zgody HDI.
3. W razie przeniesienia praw, o których mowa w ust. 1, na nabywcę przedmiotu przechodzą także obowiązki, które ciążyły na zbywcy, chyba że strony za zgodą HDI, umówiły się inaczej.
4. Pomimo przejścia obowiązków, o których mowa w ust. 3, zbywca odpowiada solidarnie z nabywcą za zapłatę składki przypadającej za czas do chwili przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.
5. Jeżeli prawa, o których mowa w ust. 1 nie zostały przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia, stosunek ubezpieczenia wygasa z chwilą przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.

Wierzytelność ubezpieczeniowa

§ 31

1. Wierzytelność ubezpieczającego w stosunku do HDI, której treścią jest prawo do odszkodowania może być przedmiotem zastawu lub cesji pod warunkiem uprzedniej – wyrażonej na piśmie zgody HDI.
2. Uprawnionym do odszkodowania jest nabywca wierzytelności ubezpieczeniowej (zastawnik lub cesjonariusz), do którego stosuje się w tym zakresie odpowiednio zasady ubezpieczenia na cudzy rachunek.
3. Rozporządzanie wierzytelnością ubezpieczeniową przez ubezpieczającego nie zwalnia go z obowiązków związanych z wykonywaniem umowy ubezpieczenia.

SUMA UBEZPIECZENIA/GWARANCYJNA I WARUNKI JEJ ZMIANY

§ 32

1. Górną granicę odpowiedzialności HDI stanowi suma ubezpieczenia/gwarancyjna określona w umowie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem limitów odpowiedzialności określonych w § 7.
2. Suma ubezpieczenia/gwarancyjna ulega zmniejszeniu o wartość każdego wypłaconego odszkodowania/świadczenia.

3. Suma ubezpieczenia/gwarancyjna może zostać podwyższona po opłaceniu dodatkowej składki, w przypadku:
 - 1) zwiększenia wartości przedmiotu ubezpieczenia,
 - 2) zmniejszenia sumy ubezpieczenia/gwarancyjnej w następstwie wypłaty odszkodowania/ świadczenia.
4. Podwyższona suma ubezpieczenia/gwarancyjna stanowi górną granicę odpowiedzialności HDI od dnia następnego po opłaceniu dodatkowej składki.
5. Jeżeli po zawarciu umowy ubezpieczenia wartość ubezpieczonego mienia uległa zmniejszeniu, ubezpieczający może żądać odpowiedniego zmniejszenia sumy ubezpieczenia, co skutkuje odpowiednim zmniejszeniem składki.

SPOSÓB USTALANIA I OPŁACANIA/ZWROTU SKŁADKI UBEZPIECZENIOWEJ

Sposób ustalania składki ubezpieczeniowej

§ 33

1. Składkę za ubezpieczenie ustala się według taryfy aktualnej w dniu zawierania umowy ubezpieczenia.
2. Składka ustalana jest po dokonaniu oceny ryzyka ubezpieczeniowego i uzależniona jest od:
 - 1) okresu ubezpieczenia,
 - 2) sumy ubezpieczenia/sumy gwarancyjnej,
 - 3) zakresu ubezpieczenia,
 - 4) rodzaju przedmiotu ubezpieczenia,
 - 5) systemu ubezpieczenia,
 - 6) przebiegu szkodowości.
3. Składkę za ubezpieczenie mienia ruchomego i ubezpieczenie agro-casco oblicza się za czas trwania odpowiedzialności jako iloczyn sumy ubezpieczenia i stawki taryfowej wyrażonej w procentach.
4. W wyliczeniu składki, o którym mowa w ust. 3, ma zastosowanie system wyżek i niżek składki.
5. Składkę za ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej oblicza się za czas trwania odpowiedzialności na podstawie składek ryczałtowych.
6. Przy zmianie warunków umowy ubezpieczenia w trakcie jej trwania, powodującej konieczność opłacenia dodatkowej składki, składkę tę przelicza się według taryfy składek zgodnej z datą zawartej umowy ubezpieczenia.
7. Dodatkowa składka, o której mowa w ust. 6 płatna jest jednorazowo.

Sposób opłacania i zwrotu składki ubezpieczeniowej

§ 34

1. Opłata składki lub jej pierwszej raty następuje przy zawieraniu umowy ubezpieczenia, chyba że w dokumencie ubezpieczenia określono inny sposób bądź termin opłacenia składki lub jej pierwszej raty.
2. Jeżeli umowa ubezpieczenia doszła do skutku przed doręczeniem dokumentu ubezpieczenia, opłaty składki lub jej pierwszej raty należy dokonać w ciągu 14 dni od jego doręczenia.
3. HDI może wyrazić zgodę na opłatę składki rocznej w ratach, przy czym terminy opłat kolejnych rat składki HDI określa w dokumencie ubezpieczenia, a nieopłacenie kolejnej raty składki we wskazanym terminie może powodować ustanie odpowiedzialności HDI zgodnie z § 26 ust. 4.
4. HDI może potrącić zaległą składkę/ratę składki z kwoty wypłacanego odszkodowania/świadczenia w przypadku, gdy termin jej płatności przypadał przed dniem wypłaty odszkodowania/świadczenia. Zapis ten nie ma zastosowania w przypadku zawarcia umowy na cudzy rachunek.
5. Jeżeli zapłata składki lub raty składki dokonywana jest w formie przelewu bankowego lub przekazu pocztowego, za datę zapłaty uważa się datę wpływu środków pieniężnych na rachunek bankowy HDI.
6. W przypadku rozwiązania, wypowiedzenia lub odstąpienia od umowy ubezpieczenia ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki, za niewykorzystany okres ochrony ubezpieczeniowej, z zastrzeżeniem ust. 7 i 8.
7. Zwrot składki nie przysługuje w przypadku utraty lub zniszczenia przedmiotu ubezpieczenia (szkoda całkowita) i wypłaty odszkodowania/ świadczenia równego sumie ubezpieczenia/gwarancyjnej. Zwrot składki nie przysługuje również w sytuacji, gdy w trakcie umowy ubezpieczenia zostały wypłacone odszkodowania/świadczenia za szkody częściowe, które łącznie wyczerpały sumę ubezpieczenia/ gwarancyjną.
8. Jeżeli w okresie ubezpieczenia wystąpiły szkody, za które HDI wypłaciło odszkodowanie/ świadczenie, zwrot składki przysługuje za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej w wysokości pomniejszonej o procentowy udział wypłaconych odszkodowań/ świadczeń w sumie ubezpieczenia/ gwarancyjnej.

PRAWA I OBOWIĄZKI STRON UMOWY

PRAWA I OBOWIĄZKI UBEZPIECZAJĄCEGO

Zasady ogólne

§ 35

1. Ubezpieczający, ubezpieczony, poszkodowany lub osoba występująca z roszczeniem ma prawo uzyskać od HDI informacje i dokumenty gromadzone w celu ustalenia odpowiedzialności HDI lub wysokości odszkodowania/świadczenia.
2. Osoby, o których mowa w ust. 1 mogą żądać pisemnego potwierdzenia przez HDI udostępnionych informacji, a także sporządzania na swój koszt kserokopii dokumentów i potwierdzania ich zgodności z oryginałem.

3. Ubezpieczający przed zawarciem umowy ubezpieczenia obowiązany jest:
 - 1) podać do wiadomości HDI wszystkie znane sobie okoliczności, o które HDI pytało w formularzu oferty (wniosku) albo w innych pismach,
 - 2) dbać o stan bezpieczeństwa mienia.
4. Jeżeli ubezpieczający zawiera umowę przez przedstawiciela obowiązany jest, o którym mowa w ust. 3 pkt 1) ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane.
5. Ubezpieczający w trakcie trwania umowy ubezpieczenia obowiązany jest:
 - 1) zawiadomić na piśmie o wszelkich zmianach okoliczności, o których mowa w ust. 3 pkt 1),
 - 2) dbać o stan ubezpieczonego mienia i przestrzegać ogólnie obowiązujących przepisów bezpieczeństwa mających na celu zapobieganie powstaniu szkody,
 - 3) w przypadku uzyskania informacji o powstaniu zdarzenia, które może spowodować szkodę, użyć dostępnych mu środków w celu zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów.
6. W razie powstania szkody ubezpieczający zobowiązany jest:
 - 1) użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia zwiększenia rozmiaru i powstania dalszych szkód,
 - 2) zapewnić pomoc lekarską poszkodowanym, jak również w miarę możliwości zabezpieczyć mienie osób poszkodowanych,
 - 3) niezwłocznie powiadomić Policję o wypadku z ofiarami w ludziach i/lub powstałym w okolicznościach nasuwających przypuszczenie, że zostało popełnione przestępstwo,
 - 4) powiadomić HDI o szkodzie w sposób, o którym mowa w § 38 ust. 1 – 3 podając rodzaj i rozmiar szkody,
 - 5) pozostawić miejsce szkody bez dokonywania zmian do czasu oględzin przez przedstawiciela HDI, chyba że zmiana jest niezbędna w celu zabezpieczenia mienia pozostałego po szkodzie lub zmniejszenia szkody,
 - 6) udzielić przedstawicielowi HDI pomocy i wyjaśnień w ustalaniu okoliczności powstania szkody, jej rozmiarów i wysokości,
 - 7) przedstawić w ustalonym terminie i formie rachunek szkody (roszczenie),
 - 8) zabezpieczyć prawa HDI do dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę.
7. Jeżeli w związku ze szkodą z OC zostało wszczęte postępowanie sądowe albo, jeśli poszkodowany wystąpi z roszczeniem o odszkodowanie na drogę sądową, ubezpieczający obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić o tym HDI.
8. HDI nie jest obowiązany do wypłaty odszkodowania z ubezpieczenia OC w przypadku uznania i zaspokojenia przez ubezpieczającego roszczeń poszkodowanego bez pisemnej zgody HDI.
9. HDI nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które zgodnie z ust. 3 pkt 1), ust. 4 i ust. 5 pkt 1) nie zostały podane do wiadomości HDI.
10. Jeżeli ubezpieczający nie poda do wiadomości HDI okoliczności, o których mowa w ust. 9 wskutek winy umyślnej, przyjmuje się, że wypadek objęty umową ubezpieczenia i jego następstwa są skutkiem pominiętych okoliczności.
11. Jeżeli ubezpieczający umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował środków określonych w ust. 5 pkt 3) i ust. 6 pkt 1), HDI wolne jest od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.

12. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek, zapisy ust. 3 – 11 stosuje się również do ubezpieczonego, chyba że ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek.
13. Ubezpieczający lub uprawniony z umowy ubezpieczenia może wnieść w formie pisemnej skargę lub zażalenie dotyczące działalności HDI związanej z wykonaniem umowy ubezpieczenia, do jednostki HDI nadrzędnej nad jednostką, której dotyczy skarga lub zażalenie, lub do Rzecznika Ubezpieczonych.

Prawa i obowiązki ubezpieczającego związane z ubezpieczeniem mienia

§ 36

1. W trakcie trwania umowy ubezpieczenia mienia ubezpieczający, oprócz obowiązków, o których mowa w § 35 ust. 5 zobowiązany jest:
 - 1) w przypadku nabycia przedmiotów o jednostkowej wartości przekraczającej 5.000 zł dostarczyć HDI wykaz tych przedmiotów. Wykaz – sporządzony zgodnie z zasadami określonymi w § 24 ust. 7 i 8 – powinien zostać dostarczony niezwłocznie, nie później niż w ciągu 14 dni roboczych od daty zakupu tych przedmiotów,
 - 2) przestrzegać ogólnie obowiązujących przepisów bezpieczeństwa mających na celu zapobieganie powstaniu szkody, w szczególności przepisów prawa budowlanego, o ochronie przeciwpożarowej, budowie i eksploatacji urządzeń technicznych oraz wykonywaniu dozoru technicznego nad tymi urządzeniami,
 - 3) prawidłowo zabezpieczyć posiadane mienie zgodnie z wymogami określonymi w § 13.
2. W przypadku wystąpienia szkody w mieniu ubezpieczający, oprócz obowiązków, o których mowa w § 35 ust. 6, zobowiązany jest:
 - 1) niezwłocznie powiadomić Policję o każdym przypadku kradzieży z włamaniem, rozboju,
 - 2) przekazać do HDI wykaz utraconego, zniszczonego lub uszkodzonego mienia z podaniem ilości, wartości i roku nabycia wraz z dokumentami uzasadniającymi roszczenie.
3. W razie uzyskania informacji o mieniu skradzionym lub zrabowanym ubezpieczający obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić o tym Policję i HDI oraz uczestniczyć w czynnościach zmierzających do rozpoznania i odzyskania tych przedmiotów.
4. Jeżeli ubezpieczający odzyskał przedmioty po wypłacie odszkodowania, obowiązany jest zwrócić HDI wypłacone odszkodowanie za te przedmioty lub pozostawić je do dyspozycji HDI.

PRAWA I OBOWIĄZKI HDI

§ 37

1. HDI może zbierać, odpowiednio w celu oceny ryzyka ubezpieczeniowego lub wykonania umowy ubezpieczenia, zawarte w umowach ubezpieczenia lub oświadczeniach ubezpieczających składanych przed zawarciem umowy ubezpieczenia dane ubezpieczonych i uprawnionych z umowy ubezpieczenia.
2. Przed zawarciem umowy ubezpieczenia HDI ma obowiązek doręczyć ubezpieczającemu tekst OWU i fakt ten winien być potwierdzony przez ubezpieczającego w dokumencie ubezpieczenia.
3. HDI ma obowiązek na żądanie ubezpieczającego, ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia lub poszkodowanego udostępnić posiadane przez siebie informacje związane

z wypadkiem lub zdarzeniem będącym podstawą ustalenia jego odpowiedzialności oraz ustalenia okoliczności wypadków i zdarzeń losowych, jak również wysokości odszkodowania/świadczenia.

4. HDI ma obowiązek poinformować ubezpieczającego o możliwości dochodzenia roszczenia na drodze sądowej.
5. HDI przysługuje prawo monitorowania ryzyka dla celów ubezpieczeniowych.

ODSZKODOWANIA Z UMOWY UBEZPIECZENIA

Tryb dochodzenia roszczeń z umowy ubezpieczenia

§ 38

1. W przypadku wystąpienia szkody objętej zakresem ubezpieczenia, ubezpieczający zobowiązany jest zgłosić ten fakt do Oddziału HDI, w którym zawarł umowę ubezpieczenia lub do Oddziału najbliższego.
2. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek do zgłoszenia szkody obowiązany jest zarówno ubezpieczający, jak i ubezpieczony, chyba że ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek.
3. Zgłoszenie szkody, o którym mowa w ust. 1 winno nastąpić niezwłocznie, nie później niż w ciągu 5 dni roboczych od zajścia wypadku lub uzyskania o nim informacji, z tym że w ubezpieczeniu OC zgłoszenie szkody winno nastąpić nie później niż w ciągu 14 dni roboczych od zajścia wypadku lub uzyskania o nim informacji. Przy obliczaniu terminu powiadomienia o szkodzie nie uwzględnia się dnia, w którym nastąpił wypadek.
4. W razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązków określonych w ust. 3, HDI może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie/świadczenie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło ustalenie okoliczności i skutków wypadku.
5. Po otrzymaniu zawiadomienia o zajściu zdarzenia losowego objętego ochroną ubezpieczeniową, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia HDI informuje o tym ubezpieczającego lub ubezpieczonego – jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem oraz podejmuje postępowanie dotyczące ustalenia stanu faktycznego zdarzenia, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania/świadczenia, a także informuje osobę występującą z roszczeniem pisemnie lub w inny sposób, na który osoba ta wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności HDI lub wysokości odszkodowania/świadczenia, jeżeli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania.

SPOSÓB USTALANIA WYSOKOŚCI SZKODY I ODSZKODOWANIA/ŚWIADCZENIA

Zasady ogólne

§ 39

1. HDI ustala odszkodowanie/świadczenie w kwocie odpowiadającej wysokości szkody, nie większej jednak niż suma ubezpieczenia/gwarancyjna określona w umowie ubezpieczenia.

2. Górną granicę odszkodowania za ubezpieczone mienie stanowi suma ubezpieczenia określona w dokumencie ubezpieczenia.
3. Gdy w okresie ubezpieczenia po wypłacie odszkodowania wystąpią kolejne szkody, odszkodowanie będzie wypłacone tylko do wysokości pozostałej sumy ubezpieczenia poszczególnych przedmiotów ubezpieczenia.
4. Jeżeli ten sam przedmiot ubezpieczenia, w tym samym czasie jest ubezpieczony od tego samego ryzyka w dwóch lub więcej zakładach ubezpieczeń na sumy, które łącznie przewyższają jego wartość ubezpieczeniową, ubezpieczający nie może żądać odszkodowania przenoszącego wysokość szkody. Między ubezpieczycielami każdy z nich odpowiada w takim stosunku, w jakim przyjęta przez niego suma ubezpieczenia pozostaje do łącznych sum wynikających z podwójnego lub wielokrotnego ubezpieczenia.
5. Jeżeli w umowach ubezpieczenia, o których mowa w ust. 4, uzgodniono, że suma wypłacona przez ubezpieczyciela z tytułu ubezpieczenia może być wyższa od poniesionej szkody, zapłaty odszkodowania w części przenoszącej wysokość szkody ubezpieczający może żądać tylko od tego ubezpieczyciela. W takim przypadku dla określenia odpowiedzialności między ubezpieczycielami należy przyjąć, że w ubezpieczeniu, o którym mowa w niniejszym ustępie, suma ubezpieczenia równa jest wartości ubezpieczeniowej.
6. W granicach sumy ubezpieczenia HDI zwraca koszty wynikłe z zastosowania środków, o których mowa w § 35 ust. 5 pkt 3) i ust. 6 pkt 1), jeżeli środki te były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne.
7. Wysokość szkody ustala się według cen obowiązujących w dniu ustalania odszkodowania.

POSTĘPOWANIE RZECZOZNAWCÓW

§ 40

1. Każda ze stron umowy może uzgodnić w procesie likwidacji szkody, aby okoliczności powstania szkody, jej rozmiary lub wysokość zostały ustalone przez rzeczoznawców.
2. W razie rozbieżności w opiniach rzeczoznawców, strony w drodze porozumienia mogą powołać dodatkowego rzeczoznawcę, który na podstawie przedłożonych do wglądu ekspertyz i oceny stanu faktycznego – wydaje dodatkową opinię.
3. Każda ze stron ponosi koszty rzeczoznawcy, którego powołała. Koszty trzeciego rzeczoznawcy ponoszą obie strony po połowie.
4. Postępowanie rzeczoznawców nie zwalnia, zarówno ubezpieczającego jak i HDI, z dopełnienia obowiązków, o których mowa w §§ 35 – 37.

WYPŁATA ODSZKODOWANIA/ŚWIADCZENIA

§ 41

1. HDI wypłaca odszkodowanie/świadczenie na podstawie uznania roszczenia uprawnionego z umowy ubezpieczenia, w wyniku ustaleń dokonanych w postępowaniu, o którym mowa w § 38 ust. 5, zawartej z nim ugody lub prawomocnego orzeczenia sądu.

2. Odszkodowanie/świadczenie wypłaca się ubezpieczającemu, ubezpieczonemu lub osobie uprawnionej do odbioru odszkodowania/świadczenia.
3. HDI wypłaca odszkodowanie/świadczenie w terminie 30 dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku.
4. Gdyby wyjaśnienie w terminie określonym w ust. 3, okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności HDI albo wysokości odszkodowania/świadczenia okazało się niemożliwe, odszkodowanie/świadczenie powinno być wypłacone w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część odszkodowania/świadczenia HDI powinno wypłacić w terminie przewidzianym w ust. 3.
5. Jeżeli w terminach określonych w umowie lub ustawie HDI nie wypłaci odszkodowania/świadczenia, zawiadamia pisemnie osobę zgłaszającą roszczenie o przyczynach niemożności zaspokojenia jej roszczeń w całości lub części, a także wypłaca bezsporną część odszkodowania/świadczenia.
6. Jeżeli odszkodowanie/świadczenie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości, niż określona w zgłoszonym roszczeniu, HDI informuje o tym pisemnie osobę występującą z roszczeniem, wskazując na okoliczności oraz na podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty odszkodowania/świadczenia. Informacja ta powinna zawierać pouczenie o możliwości dochodzenia roszczenia na drodze sądowej.
7. Jeżeli ubezpieczający lub ubezpieczony lub poszkodowany nie zgadza się z ustaleniami HDI, co do odmowy wypłaty odszkodowania/świadczenia albo co do jego wysokości, może w terminie 30 dni od daty zawiadomienia złożyć w formie pisemnej odwołanie, co do odmowy wypłaty odszkodowania/świadczenia albo co do jego wysokości.
8. Odwołanie, o którym mowa w ust. 7 składa się do jednostki nadrzędnej nad jednostką, która wydała decyzję.
9. Odwołanie, o którym mowa w ust. 7 powinno być rozpatrzone w terminie 30 dni od daty jego złożenia, z zastrzeżeniem ust. 10.
10. W przypadku, gdy ze względu na skomplikowany stan faktyczny sprawy bądź konieczność przeprowadzenia dodatkowych ekspertyz i czynności wyjaśniających, rozpatrzenie odwołania w terminie wskazanym w ust. 9 nie będzie możliwe, składający odwołanie zostanie powiadomiony na piśmie o powodach i przewidywanym terminie rozpatrzenia odwołania, a jego ostateczne rozpatrzenie nie może nastąpić później, niż w terminie 14 dni od daty zakończenia czynności uzasadniających zmianę terminu rozpatrzenia odwołania.
11. Ubezpieczający, ubezpieczony lub uprawniony z umowy ubezpieczenia może wytoczyć powództwo o roszczenia wynikające z umów ubezpieczenia – według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla jego miejsca zamieszkania lub siedziby.

ROSZCZENIA REGRESOWE (ZWROTNE)

§ 42

1. Jeżeli nie umówiono się inaczej, z dniem wypłaty odszkodowania przez HDI roszczenie ubezpieczającego przeciwko osobie trzeciej, odpowiedzialnej za szkodę przechodzi z mocy prawa na HDI do wysokości zapłaconego odszkodowania.

2. Jeżeli HDI wypłaciło tylko część odszkodowania, ubezpieczającemu przysługuje, co do pozostałej części, pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniem HDI.
3. Nie przechodzą na HDI roszczenia ubezpieczającego przeciwko osobom, z którymi ubezpieczający pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, chyba że sprawca wyrządził szkodę umyślnie.
4. Zapisy ust. 1 – 3 stosuje się odpowiednio w razie zawarcia umowy na cudzy rachunek.

ROZDZIAŁ V – POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 43

1. Zawiadomienia i oświadczenia, które w związku z umową ubezpieczenia są składane przez strony tej umowy, powinny być sporządzane na piśmie i doręczane za potwierdzeniem odbioru lub przesyłane listem poleconym.
2. Jeżeli ubezpieczający zmienił adres bądź siedzibę i nie zawiadomił o tym HDI, zawiadomienia lub oświadczenia, skierowane przez HDI listem poleconym na ostatni adres bądź siedzibę ubezpieczającego, wywierają skutki prawne od chwili, w której doszłyby do niego, gdyby nie zmienił adresu bądź siedziby.
3. Ogólne warunki ubezpieczenia HDI Rolnik zostały zatwierdzone Uchwałą Zarządu HDI Asekuracja Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna Nr 168/2009 dnia 10 listopada 2009 roku.
4. Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych od dnia 1 grudnia 2009 roku.

Członek Zarządu

Witold Bej-Belkowski

Wicerezes Zarządu

dr Zbigniew J. Staszak

